

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2014» атты
IX халықаралық ғылыми конференциясы

IX Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2014»

The IX International Scientific Conference for
students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION-2014»

2014 жыл 11 сәуір
11 апреля 2014 года
April 11, 2014

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2014»
атты IX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
IX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2014»**

**PROCEEDINGS
of the IX International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2014»**

2014 жыл 11 сәуір

Астана

УДК 001(063)
ББК 72
Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2014» атты студенттер мен жас ғалымдардың IX Халықаралық ғылыми конференциясы = IX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2014» = The IX International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2014».
– Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2014. – 5831 стр.
(қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-610-4

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001(063)
ББК 72

ISBN 978-9965-31-610-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық
университеті, 2014

никак не связанное единой идеей их применение в интеллектуальных обучающих системах может не только не даст нужного результата, а также привести к обратному эффекту.

Говоря о комплексном использовании средств обучения в составе интеллектуальных обучающих систем, нельзя не остановиться и на другой проблеме, возникающей параллельно. Это проблема соединения традиционных форм обучения с компьютерными и построение на этой основе целостной действенной дидактической системы. В условиях компьютеризации очень важно создать у обучаемых адекватные психологические установки при работе с компьютерными средствами обучения, избежать конфликта в содержании и организации различных форм обучения, найти оптимальные виды их использования.

Применение интеллектуальных обучающих систем в учебных заведениях возможно практически во всех традиционных формах организации обучения с различными сочетаниями между традиционным и компьютерным их видами. К организационным формам обучения, которые можно применять, относятся лекции, лабораторные работы, различные виды самостоятельного обучения и т.д.

Список использованных источников

1. Информатизация образования в Казахстане (опыт практического применения методики). – Алматы, НЦИ, 2010.
2. О государственной программе развития образования в Республике Казахстан на 2005-2010 годы: [указ президента Республики Казахстан от 11 октября 2004 года №1459]. – Режим доступа: <http://adilet.zan.kz/rus/docs/U040001459>, свободный. – Загл. с экрана.
3. Башмаков А.И., Башмаков И.А. Разработка компьютерных учебников и обучающих систем. – М.: Информационно-издательский дом «Филинъ», 2003.
4. Brusilovsky P., Adaptive and Intelligent Technologies for Web-based Education. In C. Rollinger and C. Peylo (eds.) // Special Issue on Intelligent Systems and Teleteaching, Konstante Intelligenz, №4. – P. 19-25.
5. Юрков Н.К. Интеллектуальные компьютерные обучающие системы: моногр. – Пенза: Изд-во ПГУ, 2010.

ӘОК 004.032.6:37

МОБИЛДІ ҚҰРЫЛҒЫЛАРҒА АРНАП БАЛАЛАР ӘДЕБИЕТІНІҢ АНИМАЦИЯЛЫҚ СЮЖЕТТЕРІН ЖОБАЛАУ

Қабылшымұлы Мұратбек, Жеткенбай Лена, Достық Айық

mu_la@mail.ru, jetlen_7@mail.ru, ti-270@mail.ru

**Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Теориялық информатика кафедрасының магистранттары,
Астана, Қазақстан**

Ғылыми жетекшісі – п.ғ.к., доцент Андасова Б.З.

Бұл жұмыста мобилді құрылғылар үшін балаларға арналған қазақ ертегілерінен тұратын электронды мультимедиялық интерактивті кітаптарды әзірлеу барысы көрсетілген. Әуелі ертегілер және мобилді құрылғылар жайында қысқаша түсінік бере кетелік.

Ертегі жанрының пайда болып, қалыптасу тарихы өте ұзақ. Оның түп-төркіні – алғашқы қауымда туған көнемифтер, аңшылық әңгімелер, хикаялар, әр түрлі ырымдар мен аңыздар. Өзінің қалыптасу барысында ертегі осы жанрлардың көптеген белгілерін бойына сіңірген. Бұл жанрлардың кейбірі өз бітімін мүлде жоғалтып, толық ертегіге айналған.

Қазақ ертегілерінің жиналуы мен жарияланып, зерттелуі 18 ғасырдың 2-жартысында басталды. Алғашқы жүз жылда, негізінен, Қазақстанға Ресейден келген адамдардың кейбірі қазақ жұртының [тұрмыс-салты](#), [әдет-ғұрпы](#) туралы деректер жинап, солардың қатарында

фольклор жайында жалпылама мәліметтер жариялап жүрді. Ертегілердің көбірек жиналып, жарық көрген тұсы – 19 ғасырдың 2-жартысы. Бұл кезеңде қазақ ертегілерін ғылыми мақсатта жариялаған жинақтар да болды. Ертегілерді ғылыми әрі ағартушылық мақсатта жинап, жария ету, зерттеу жұмысы 20 ғ-да кең жолға қойылды. Бұл ғасырдың 40–50-жылдарына дейін ертегілер, көбінесе оқу-ағарту мәселесі тұрғысынан жарияланып, оқулықтарда, жекелеген мақала мен кітаптарда арнайы қарастырылды. Әсіресе, ертегіні таза таптық тұрғыдан бағалау етек алып, оның көптеген нұсқалары талдаудан тыс қалды, тіпті мәтіндерге редакциялық түзетулер де енгізілді. Осы үрдіс 20 ғ-дың 60-жылдарына дейін жалғасып, жарық көрген мәтіндерге таптық сипат берілді, ал зерттеу еңбектер тұрпайы социологиялық бағытта болды. 1960 жылдан бастап ертегі жанрын зерттеу ғылыми негізге түсті[1].

Ертегі – фольклордың негізгі жанрларының бірі. Ертегі жанры – халық прозасының дамыған, көркемделген түрі, яғни фольклорлық көркем проза.

Оның мақсаты – тыңдаушыға ғибрат ұсынумен бірге эстетикалық ләззат беру. Ертегінің атқаратын қызметі кең: ол әрі тәрбиелік, әрі көркем-эстетик, әдеби қазына. Ертегінің бүкіл жанрлық ерекшелігі осы екі сипатынан көрінеді. Сондықтан ертегілік прозаның басты міндеті – сюжетті барынша тартымды етіп, көркемдеп, әрлеп баяндау. Ертегіде қиял мақсатты түрде пайдаланылады, сондықтан ол әсіреленіп, ғажайыпқа айналады және біршама өзінше дамып отырады. Ертегі адамның рухани азығы болуымен қатар идеологиялық та қызмет атқарған. Ертегінің көркем баяндалуында сюжеттен гөрі композицияның рөлі артығырақ. Ертегілері жанрлық әрі сюжеттік құрамы жағынан әр алуан. Ол іштей бірнеше жанрға бөлінеді:

- 1) [жануарлар](#) туралы ертегілер;
- 2) [қиял-ғажайып](#) ертегілер, батырлық ертегілер;
- 3) [хикаялық ертегілер](#), сатиралық ертегілер[2].

Атақты балалар психологы Б.Бетельхейм мынадай кітап жазған екен: «Тамаша ертегінің маңызы мен пайдасы». Бұл кітапта Бетельхейм ертегінің балаға ықпалын терең зерттеген. Балаға халық ертегілері өте жақын келеді. Тілі де жеңіл. Көбіне халық ертегілері – «баяғы өткен заманда бір шал мен кемпір болыпты, оның бір баласы (немесе қызы) болыпты» дегенде оқырманның көз алдына атасы мен әжесі елестейді. Сонымен қатар, ертегінің тағы бір жақсы қыры – аң-құсқа толы, балаға жақын ит-мысық, аю, қоян, қасқыр аңдардың, құстардың адамша сөйлеп, адамдармен араласып жүруі, осының бәрі жас баланың қоршаған ортаға, табиғатқа, өмірге деген көзқарасын өзгертеді.

Балалар ертегілермен кітап, журнал, теледидар арқылы таныса алады. Кішкентай балалардың ертегіні кітап, журналдардан өздігімен оқуына хат танымайтындығы кедергі келтіреді. Күнделікті теледидардан ұлттық тәрбие бетерін ертегілер жиі беріле бермейді. Ал қазіргі кезде күнделікті тіршілікке мобилді құрылғылар енгендіктен соларды қолдану тиімді. Себебі әрқашан қолжетімді, арнайы уақыт бөлу, бейімдеу керек емес. Мобилді құрылғылардан өздіктерінен тыңдай алады суреттеріне қарап отырып түсіне алады. Сондықтан мобилді құрылғыларда дауыстап оқылған аудио дыбыстан ертегі, әңгімелерді тыңдау жас бүлдіршіннің жадында сақтауға, кітапқа деген құмарлығын арттыруға көмектеседі. Ертегінің қысқаша сюжеттерін суреттер, шағын анимациялық фильмдер арқылы беретін болсақ, ол бүлдіршінге тіптен қызық, көз алдына елестетуге, дүние танымын оятуға мүмкіндік береді. Енді осы мобилді құрылғыларға тоқталайық.

Мобилді құрылғыларға – смартфондар, планшеттер, электронды кітаптар, телефондар, ҚДК мен нетбуктер сияқты құрылғылар жатады. Негізгі ерекшеліктері өлшемдері, сонымен қатар олардың орындайтын қызметтері.

Смартфон (ағылшынша *smartphone*-ақылды телефон) смартфон – (ҚДК) қалта дербес компьютерімен салыстырылатын ұлғаймалы функционалдық жылжымалы мобилді телефоны.

iPod («айпód») – Apple компаниясының саудалық марка топтамасының портативті медиа ойнатқышы ақпарат сақтаушы флеш-жады, үлгіге сай, қатқыл диск (ең әйгілі – iPod

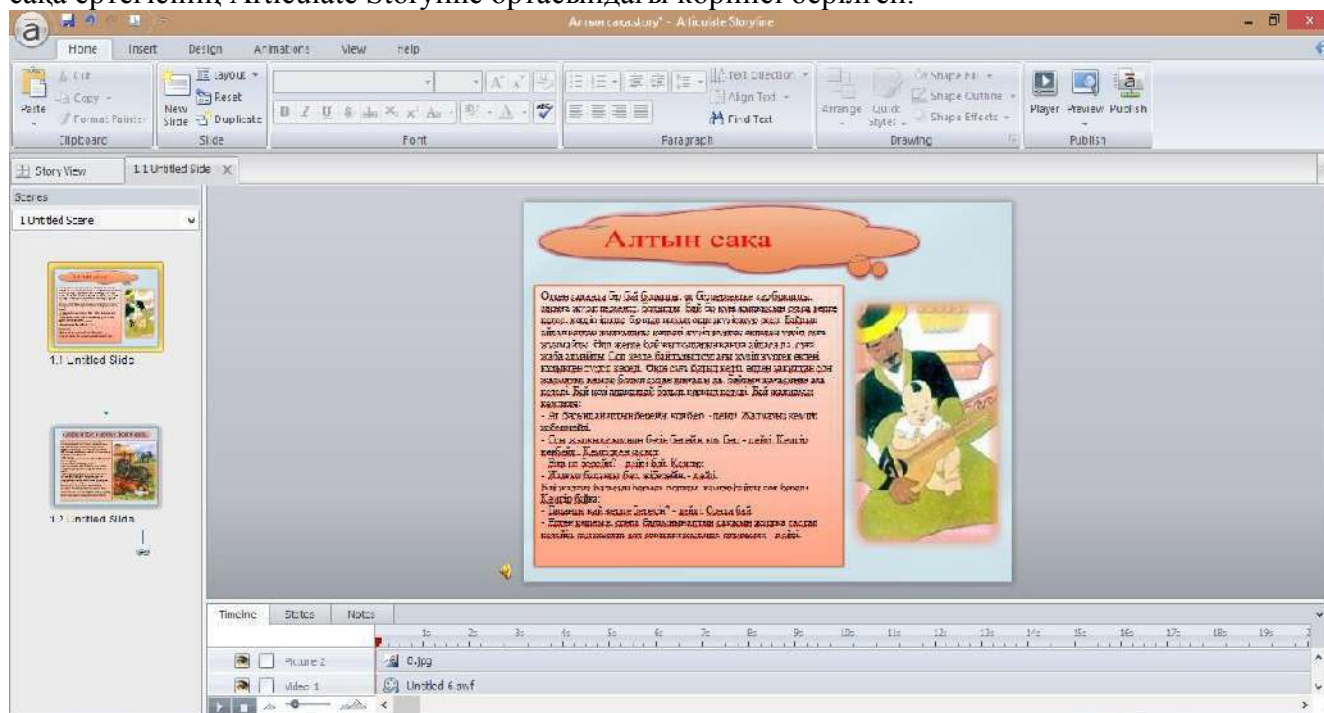
classic). Қазіргі уақытта сызғышты келесі топтамадан тұрады: iPod classic, iPod touch, iPod nano, сондай – ақ экрансыз iPod shuffle. Мүмкіндігі тек Windows және Mac OS

iPhone төртдиапазонды сызғышы бар мультимедиалық смартфон, Apple серіктестігімен шығарылған. Смартфонға Ipod- тың функционалдығы, коммуникатор және интернет-планшеті кіреді. Apple iOS операциялық жүйесі арқылы, бұл жүйені жеңілдетіп әрі Mac OS X ұялы телефондар үшін функционалданған болып жұмыс істейді. iPhone тұңғыш рет 2007 жылдың 9 қаңтарының СтивДжобстың MacWorld Expo конференциясында көрсетілген. Сатуға 2007 жылдың 29 маусымында түсіп және АҚШ-тағы смартфондар маңызды нарықтың бөлігін жылдам жаулап алды.

iPad («айпэд»деп оқытылады, Ресейде оны жиі «айпэд»деп айтады) — интернет-планшет, Apple серіктестігімен шығарылған. 2010 жылдың 27 қаңтарында құрылғы Сан-Францискода Стив Джобстың презентациясында көрсетілген[3].

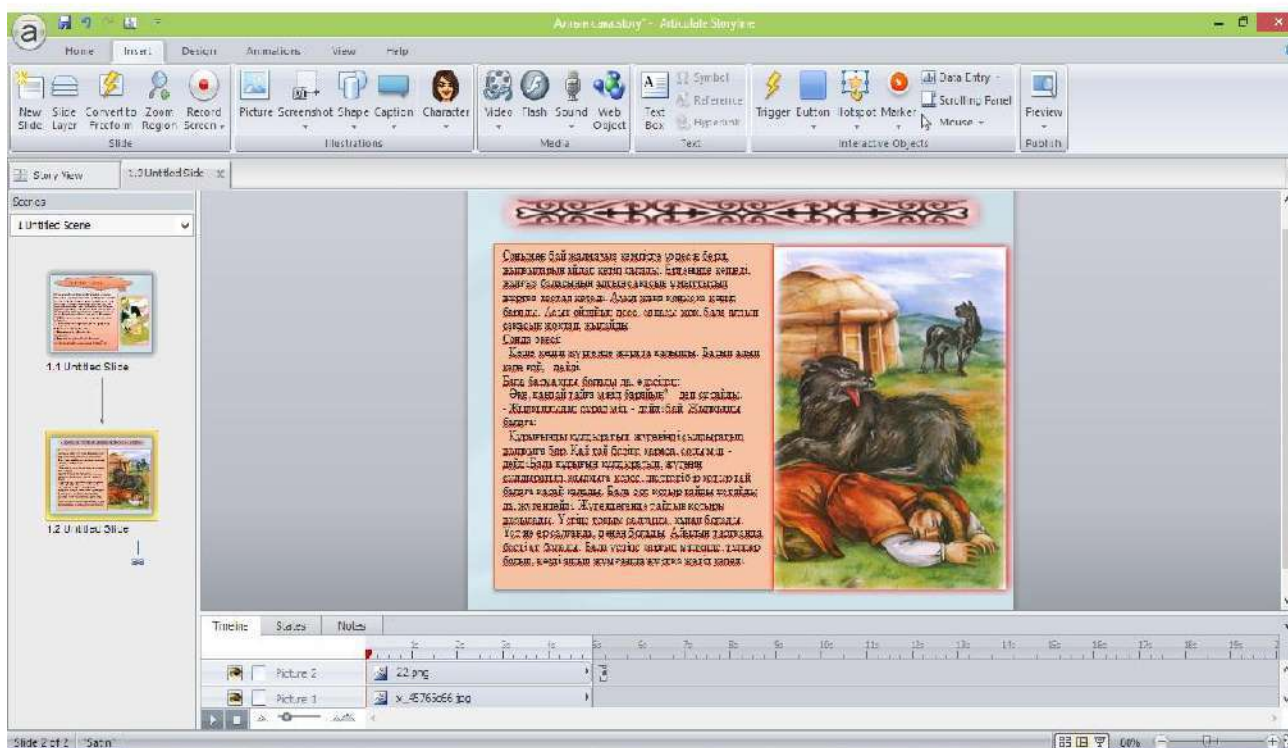
Бүгінгі таңда барлық адамзат баласы дерлік мобилді құрылғыларды пайдаланады. Мобилді құрылғылардың көмегімен әртүрлі тілде жазылған электронды кітаптарды оқуға мүмкіндік өте көп. Бірақ қазақ тілінде жасалған мобилді құрылғылардағы кітаптар тапшы болғандықтан, балаларға арналған осындай қазақ тіліндегі мобилді құрылғылардағы кітаптар аса қажет. Өйткені қазақ ертегілерінің балаларға ұлттық тәрбие беру үшін, қазақ тілін үйрету үшін маңызы зор. Мұндай кітаптарды iBookstore-де, Интернетте еркін жариялау мүмкіндігі бар. Зерттеу жұмысы барысында iPad мобилді құрылғысына арналған мультимедиалық интерактивті кітаптарды әзірлеудің, анимациялық сюжеттерді жобалаудың қазіргі заманғы технологияларымен (Apple мен Microsoft өнімдері, Articulate Storyline, JavaScript, HTML5), Mac OS X 10.7.4 операциялық жүйесімен және iBooks Author бағдарламасының мүмкіндіктерімен таныстық, оларды кітаптарда интерактивті объекттер (виджеттер), үш өлшемді объекттер, бейне және дыбыс, суреттер галереясын қолдану арқылы жүзеге асырамыз.

Бұл жұмысты мобилді құрылғысыларға арналған мультимедиалық интерактивті кітаптарды әзірлеудің қазіргі заманғы технологияларының бірі Articulate Storyline бағдарламасының мүмкіндіктерін пайдалана ортырып жүзеге асырамыз. Сурет 1, 2-де Алтын сақа ертегісінің Articulate Storyline ортасындағы көрінісі берілген.

Сурет 1. Алтын сақа ертегісінің Articulate Storyline ортасындағы көрінісі

Бұл бағдарламаның: интерактивті объекттер (виджеттер), текст, бейне және дыбыс, суреттер галереясымен жұмыс жасауға қолайлы ортасын пайдаланамыз.

Сурет 2. Articulate Storyline ортасында файлдарды импорттау

Бағдарламаның импорттау мүмкіндіктерін пайдалана отырып Flash анимациялық файлдарын енгіземіз.

Қолданылған әдебиет

1. НысанбаевӘ. Қазақстан Ұлттық энциклопедия. – Алматы: «Қазақ энциклопедиясы» Бас редакциясы, 1998, ISBN 5-89800-123-9
2. Қазақ әдебиеті. Энциклопедиялық анықтамалық. – Алматы: «Аруна Ltd.» ЖШС, 2010, ISBN 9965-26-096-6
3. <http://www.securitylab.ru/news/tags/%EC%E1%E8%EB%FC%ED>

WINDOWS POWERSHELL АВТОМАТТАНДЫРУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ

Камиева Жаңыл Мұратқызы

janil_1992@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Ақпараттық Технологиялар Факультеті, ИНФ (б)-41қ.
тобының студенті

Ғылыми жетекшісі – Зұлпыхар Ж.Е.

Windows PowerShell – бұл Microsoft компаниясы өңдеп шығарған Windows операциялық жүйесіндегі сценарийлер ортасының орындалуын қамтамасыз ететін командалық қатардың жаңа қабыршағы. Мұндағы өңдеушілердің алға қойған ең басты мақсаты Windows операциялық жүйелерінің заманауи түрлеріне арналған сценарийлер ортасын құру болды. Бірінші кезекте аталмыш сценарий жүйелік әкімгер үшін жүктелген тапсырмалар шешімінің әрбірі үшін сәйкес келіп қана қоймай бағдарламалық өңдеушілердің де барлық талаптарын қанағаттандыруы қажет болды. Дегенмен, бүгінгі таңда PowerShell қабыршағы сәтті шыққан өнімдер қатарына жатқызылады. Өйткені бұл өнімде пайдаланушы үшін арналған қарапайым әрі қуатты мүмкіндіктер кеңінен қарастырылған. Сондықтан да